

FINSK HYRDEHUND

*Finsk Hyrdehund, Lapsk vallhund, Lapinporokoirra,
- en levende nordisk kulturskat!*

Den finske hyrdehund er uden tvivl nordens mest ukendte race. Først nu indenfor de sidste år er den finske hyrdehund begyndt at spredes udenfor dens hjemland Finlands grænser.

Finland har to officielle sprog, finsk og svensk, derfor hedder racen Lapinporokoirra og Lapsk vallhund. Med en moderne sprogdialekt kunne man kalde racen for Samisk vallhund.

Den nordiske urhund – Historie!

Kynologer hævder, at de nordiske spidser oprindelse kom fra de forhistoriske finske – ugriske jægerfolk, som beboede hele den subpolariske barskavsregion, Taigan fra Skandinavien til Sibirien.

Samerne er nordens ældste folkestamme. Den finske hyrdehunds ulvelignende udseende, hvilket ingen anden nordisk race har, gør, at den med største sandsynlighed ligger nærmest den hundetype som kaldes for den nordiske urhund. Avlen af den finske hyrdehund har heller aldrig været rettet mod at forandre, men derimod at bevare en oprindelig rensdyr-hyrdehund i kynologisk og rensdyrhyrdningsmæssig udseende. Den finske hyrdehund er en af de racer som samerne altid har haft. Denne type hund har altid fundets i Nordens og Kolahalvøens rensdyrsholdsområde.

Allerede i 1890 tallet blev "lapplandske hyrdehunde" nævnt i den finske hundelitteratur. Først i 1930 begyndte interessen for den oprindelige finske hyrdehund. Desværre satte 2. verdenskrig en stopper for denne interesse. Først i 50-60'erne begyndte den finske kennel klub sammen med Paliskuntain Yhdistys (rensdyrholdernes forbund) at holde mønstringer, udstillinger og informationsmøder mm for at få en kynologisk og oprindelig bevaret hunderace, som man kunne få en god hyrdehund ud af. Cirka 80 % af rensdyrhundene i det finske Lappland undersøgte man, men også i Norge og Sverige. Interessen drejer sig om den type af hunde, som var mest oprindelige og værdsatte af rensdyrholderne i Lappland. Efter 15 års arbejde bestemte man sig for racestandarden i Ivalo i 1966. Racen blev FCI godkendt i 1967. Den finske hyrdehund blev reddet for fremtiden og kaldes finsk hyrdehund, lapsk vallhund og lapinporokoirra.

De første opdrættere var Paliskuntain Yhdistys, som havde egen "renhundsstation" samt forskellige rensdyrholdere. Selv i dag indregistrerer man hunde fra rensdyrholdere til den finske hyrdehundestamme. Racen blev altså standardiseret af Finlands rensdyrholdere, først nu er den på "comeback" hos rensdyrholdere i Sverige og Norge. Dette kan vi takke de svenske og finske opdrættere for, de vil gerne have at hundene anvendes til det de er skabt til. Rensdyr hyrdning stiller ekstreme krav som ingen anden kendt race klarer lige så godt som den finske hyrdehund. På grund af racens fåtal kender de nutidige norske og svenske rensdyrholdere ikke til racen, selvom man i visse kredse havde hørt tale om den fine " finske rensdyr hyrdehund" Gamle samer, som ser de finske hyrdehunde siger at; " den ser ud som de gjorde før i tiden, da fandtes de over alt."

Historisk udviklingen af finsk hyrdehund i Sverige

Som i Finland, var der også i Sverige i 1960'erne, bestræbelser på at etablere en korthåret renhyrdehunde race. Dette arbejde blev udført af hæren lydighed skolen i Sollefteå i samarbejde med rensdyrholdere. Hundepopulation blev aldrig en særskilt race, men blev kaldt "Jokkmokk hund" eller "Renhyrderhunden". Desværre blandede man forskellige udenlandske racer ind i denne hundestamme og samarbejdet mellem samerne og hærens lydighed skole forværredes. Det er vigtig at kende til denne del af den finske hyrdehunds historie, da mange finske hyrdehunde stadigvæk forveksles med Jokkmokkshunden. De svenske samere kalder ofte den finske hyrdehund for " den finske renhyrdehund". Der er heller ikke ualmindeligt, at man støder på denne misforståelse om racen i moderne hunde bøger!!

Hunde, der er stammer fra den oprindelige indfødte bestanden af renhunde har altid eksisteret i Fennoskandinavien. Den svenske avl startede med registrerede af to finske hyrdehund fra dette område. Det var to tæver Lais (1993) og Calmo (1994). De nedstammede fra Kautokeino i Nordnorge. De blev indmønsteret i Sverige. Lais er gået videre i avlen gennem hendes døtre Nordarvets Bonnie og Balva. Calmos linje er uddøet, da hendes afkom ikke er gået videre i avlen. Efterfølgende blev flere hunde importeret fra Finland og man parrede tæver med finske hanhunde. Flere hunde blev indmønsteret, hanhunden Jarron og tæven Mustalikka fra Kautokeino, og en krydsningsparring med finsk laphund, Cearrus F-kuld. Alle disse hunde har dannet det genetiske grundlag for den fortsatte avl i Sverige.

Racens udvikling i Danmark år 2000

Sarah Brandes Kennel Lapinlumon kan vi takke for, at vi har fået denne dejlige race til Danmark. Det er i år 10 år siden racen kom til Danmark. Her vil jeg kort fortælle om de 3 første kuld og hvem der er gået videre i avlen. Forældre bag **A-kuldet** er *Miehtebiekka Heseziel* og *Kivimannun Ice Grace Susa*. Det blev til 8 hvalpe. Lapinlumon Armas er den eneste som er gået videre i avlen.

B-kuldet er forældre *Kivimannun Surkimus* og *Kivimannun Musta-Joutsen*. Det blev til 6 hvalpe. Lapinlumon Buolas Dalvi ejers af Kennel Fjällfarmen i Sverige og Lapinlumon Bieggamillu af Kennel Lapinlempi. De er gået videre i avlen. Til **C-kuldet** er forældre *Lumiturpa Aksu* og *Fjällfarmens Dorrit*. Det blev til 7 hvalpe. Lapinlumon Ceahppi ejes af kennel Miehtebiekka i Finland og er gået videre i avlen. Lapinlumon Cumma ejedes af Kennel Bastbjerghus og blev mor til 2 kuld, men er desværre ikke længere i blandt os.

Interview med Sarah Brandes som indførte racen i Danmark år 2000

Hvordan fik du øje på den finske hyrdehund?

Jeg havde jo allerede haft den finske lapphund i en årrække og havde ofte set hyrdehunden i Finland, når jeg var oppe og udstille og parre. Jeg havde også arbejdet som medhjælper på en stor kennel i Finland, der både havde finsk lapphund og finsk hyrdehund i en sommer, så der lærte jeg racen at kende.

Hvad er der ved racen som gjorde at du faldt for den?

Jeg syntes den hang meget sammen med den finske lapphund. Jeg var optaget af lapphundens historie og baggrund og studerede utroligt mange gamle stamtavler og billeder mm og på den måde blev jeg jo også viklet ind i den finske hyrdehunds historie, da de to hænger uløseligt sammen. Flere af de første stamhunde ligger bag begge racer. Derudover tiltalte racens robusthed mig. Der var noget autentisk og stærkt over den. Jeg syntes det var ærgerligt den slet ikke fandtes i Danmark og besluttede, at jeg ville have racen til landet.

Hvilke egenskaber synes du adskiller den finske hyrdehund fra den finske lapphund?

I mine øjne er den finske hyrdehund i langt højere grad en arbejdshund. En finsk lapphund er en dejlig allround hund og god familiehund, en finsk hyrdehund ville jeg aldrig sælge til nogen, der ikke skulle arbejde med deres hund. I mine øjne er det en brugshund. Den skal i hænderne på erfarne hundefolk eller i det mindste på nogen, der ønsker at gøre en seriøs indsats. Jeg synes også den skal opleve andet end bare at være sofahund. Det er en hund, der elsker at blive brugt, spor, agility, lydighed, redningshunde arbejde mm er alt sammen noget der passer perfekt for en finsk hyrdehund. Har man lyst til en arbejdshund er det en super race. Men i mine øjne kræver den altså langt mere end den finske lapphund.

Hvordan kan det være at du først har fået din egen finske hyrdehund 8 år efter du indførte racen?

Jeg har jo haft nogle udstationeringer i tidens løb som boede andre steder end hos mig, men det er rigtigt at Nanna vores første egen hyrdehund fik vi først for små tre år siden. Grunden var nok den samme som ovenstående, jeg syntes simpelthen racen krævede mere. Derudover synes jeg racen er meget mindre og mere snæver end den finske lapphund og det tog derfor tid før jeg fandt den hund jeg rigtig gerne ville have. Der er ikke så mange at vælge imellem og kvaliteten er ikke altid som jeg synes den skal være, jeg er nok lidt kræsen. Sidst men ikke mindst begyndte mine første hvalpe at blive ældre og jeg vidste, jeg gerne ville bruge dem i avl inden de var borte, så der var et tidspres, der gjorde, at nu var det nu. Idag har vi to finske hyrdehunde, Nanna og hendes datter Lempi. De fylder for otte lapphunde i temperament og energi, men vi er utroligt glade for dem. En finsk opdrætter og dommer sagde engang til mig, at finsk hyrdehund er verdens mest intelligente hunderace, og jeg tror, hun havde ret.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til vores hvalpekøbere gennem de sidste ti år. Det har været spændende at følge en helt ny race og vide, at det var mig, der startede det hele op; det har også været et stort ansvar. Jeg gjorde mit bedste for at få nogle gode linier til landet til en start og det har været dejligt at se, hvordan I andre har forvaltet det I fik fra mig. Vi ser frem til de næste ti år med racen.

Racens udbredelse pr 2010

Racen er en af verdens fåtaligste. Der findes ca. 3000 på verdensplan. I Finland findes der ca. 2500 hunde totalt, først i de seneste år er registreringerne gået over 230stk. Dernæst følger Sverige med ca. 70 registreringer pr år. I Danmark er der 85 hunde.

Egenskaber og mentalitet

Den finske hyrdehunds egenskaber kan direkte henledes i dens urgamle opgave at hyrde rener. Det centrale i dens mentalitet er interessen for at samarbejde med dens ejer. Den skal være let lærd, venlig, signalsikker, opmærksom og forudseende, holde sig nær og ikke løbe væk.

En Finsk hyrdehund bør ikke hyrde alting der rører på sig. Racen skal have et hæmmet jagtinstinkt, dvs. at den IKKE dræber det byttedyr (renen), som den hyrder. Den skal arbejde og hyrde, KUN, når den får besked på. En finsk hyrdehund bør være en rolig hyrdehund.

Som hos andre racer med meget "motor" behøver racen en kærlig og konsekvent opdragelse for at blive en lydlig og harmonisk hund. Hanhundene bør være mere selvstændige end tæverne. En finsk hyrdehund har et vagtinstinkt, som gør, at den vil gø, når der kommer nogen forbi. Derfor kræver det, at den allerede fra hvalp af lærer, hvornår det er ok, at den gø'r, og hvornår det ikke er.

En del hunde kan være reserverede overfor fremmede mennesker og det ses ikke som en fejl. Tæverne er oftest mere ydmyge end hanhundene. Man må ikke forveksle ydmyghed med nervøsitet eller skræk. Den finske hyrdehund må gerne vise underdanighed i dens kropssprog mod mennesker ved at lægge ørene bagud, sænke ryggen noget og holde halen lav, når den for eksempel bliver håndteret af en eksteriør dommer. Dette er helt acceptabel reaktion hos vor race og anses af mange som racetypisk. Dog må man ikke forveksle blødhed og underlegenhed med nervøsitet.

Økonomisere med kræfterne

En finsk hyrdehund er rolig, når den er "arbejdsløs", den vil ikke bruge energi, når det ikke er nødvendigt. Hanhundene er generelt mere selvstændige end tæverne. Det er vigtigt for en god renhund at den er selvstændig i dens arbejde og samtidig har en god kontakt til dens ejer.

En finsk hyrdehund må ikke være, hverken overenergisk, nervøs, aggressiv eller gø' hele tiden. Det er egenskaber man IKKE ønsker i en finsk hyrdehund.

Eksteriør

Hunden er bygget som en typisk travler, lang og velvinklet med halen ned. Den dag i dag bruges den finske hyrdehund stadig som rensdyrhyrde i Lappland.

Racen er en muskuløs og kraftigt bygget hund til trods for, at den kun er middelstor. Den må ikke virke spinkel. Den bør altid have et langt og effektivt skridt, da det var meget vigtigt i deres oprindelige arbejde, at de kunne løbe langt og længe.

Pelsen: Den skal have en tyk, tæt pels. Nogen tror fejlagtigt, at den finske hyrdehund er korthåret. Det er den ikke! Den har en tæt vandskyende pels lignende en grønlandshund, siberian husky og andre arktiske racer. Dækpelsen er middellang eller lang, lige, ret udstående og grov. Underulden er fin og tæt. Pelsen er ofte mere fyldig og lang på halsen, brystet og baglårerne. Pelsen må aldrig være blød, da hunden i sit oprindelige klima ville blive våd helt ind til huden. Ligeledes er det vigtigt, at hunden har pels over det hele på kroppen, selv i ørerne, da den ellers ville få forfrysninger i -30 grader og derunder. Den finske hyrdehund kræver ikke meget pelspleje. Den fælder 2 gange om året, hvor den skal børstes hverdag.

Farver. Sort i forskellige nuancer, også grålig eller mørkebrun med et lysere skær end grundfarven. Ofte med grålige eller brunlige aftegninger på hovedet, på den nederste del af kroppen og på benene. Hvide aftegninger på hals, bryst og ben er tilladt. Underulden er sort, grålig eller brunlig.

En finsk hyrdehund bliver ca. 12-16 år. Skaffer man sig en finsk hyrdehund, så skaffer man sig samtidigt en langvarig hobby!

Den finske hyrdehunds idealvægt er mellem 15 – 25 kg og en højde mellem 43 – 54 cm.

Hyrkning med finsk hyrdehund

Den finske hyrdehund er resultatet af samernes målrettede arbejde på at skabe en hyrdehund der var tilpasset arbejdet med rensdyrene. Hyrdning af rener er meget intensiv og stiller ekstreme krav til hunden. Renerne er mange, store, hurtige og halvilde. Hunden må ikke være bange for renerne. Den må heller ikke være aggressiv overfor renerne, men skal på den anden side også evne at sige fra overfor rener som gør udfald. Hunden skal opfatte alt, hvad der foregår omkring den og læse, hvad renerne er på vej til at gøre.

Når den finske hyrdehund arbejder skal den kunne være løs og hele tiden holde styr på, hvor føreren befinder sig og med jævne mellemrum søge dig op. Den må ikke interessere sig for andre mennesker, der skulle dukke op – kun på opfordring fra føreren. Da der ofte bruges flere hunde ved rensamlingen er det vigtigt, at hundene kan koncentrere sig om arbejdet og ikke begynde at lege eller slås med hinanden.

Renhyrdningen stiller HØJE krav til hundens mentalitet og egenskaber såsom; mod, samarbejde, evne til at være forudseende, samt evne til at arbejde selvstændigt og sammen med dens ejer. Hunden skal være arbejdsvillig, lærenem, venlig, energisk og rolig. Den skal være rolig på den måde, at den har let ved at slappe af, og energisk, når man gør sig klar til, at der skal ske noget.

Arbejdet som hyrdehund

Rensdyrhyrdning er meget intensiv og strækker sig over flere dage med meget få hvilepauser. En arbejdsdag kan nemt vare op til 12 timer. Hvis hunden ikke har evnen til at slappe af, når det er påkrævet og muligt, vil den ikke kunne holde til arbejdet og brænde ud. Før i tiden hyrdede man renerne ved hjælp af hunde og hyrden brugte ski som transportmiddel. Afhængig af årstid m.m. sker hyrdningen i dag ved hjælp af forskellige transportmidler såsom hest, snescooter, helikopter, firhjuls eller almindelig motorcykel og ofte med hjælp fra en eller flere hunde. Inden der fandtes motordrevne

hjælpemidler kunne hundene løbe op til 100 km. om dagen (også i sne). Den finske hyrdehund har derfor været nødt til at disponere sine kræfter så den ikke bruger al sin energi i begyndelsen af arbejdsdagen. I dag behøver hundene ikke at løbe så langt, da de nogle gange balancerer på bagsædet af snescooteren eller motorcyklen og gø'r af renerne! Den finske hyrdehund skal kunne arbejde i temperaturer der går helt ned til -30°. Når der arbejdes med renerne om sommeren sker det primært om natten, hvor det er mere svalt.

En finsk hyrdehund skal kunne gø

En finsk hyrdehund skal kunne gø intensivt, når den hyrder. For eksempel for at få renerne ud af skoven eller op på en fjeldside. For renerne er det også en fordel at de kan høre hunden. Kan de ikke det, bliver de usikre og anspændte, da de kan forveksle hunden med rovdyr. Men det er også vigtigt at hunden forstår at stoppe med at gø, når den får besked på det, så den ikke disponerer sine kræfter forkert eller spoler flere dages arbejde. Hunden samler og driver renerne på førerens anvisning. Den går hele tiden fra kant til kant og driver bagtroppen af flokken fremover og sikrer sig, at alle dyr er med.

Årets gang

Den finske hyrdehund har forskellige arbejdsopgaver hen over året. I foråret drives renerne ned fra vintergræsgangene på fjeld og i skov til sommerarealerne. Her går kørerne og venter på at kæleve. Kalvene fødes normalt i maj og herefter er der en rolig periode for hyrde og hund. I juli er det tid at samle dyrene og mærke kalvene. I den kommende periode er det god adgang til foder og dyrene fylder fedtdepoterne. Det er en rolig periode indtil dyrene samles i august, hvor slagtesæsonen begynder. I efteråret græsser renerne for det meste i lavlandet. Når vinteren kommer og sneen har en dybde på 30 cm, drives renerne mod vintergræsgangene. I løbet af vinteren samles dyrene igen, hvor nogle af kørerne og kalvene slægtes. I løbet af vinteren har hyrdehunden til opgave at passe kanterne af flokken og sikre den mod rovdyr.

Hyrdetest

Hvert år den første weekend i marts holder den finske renhund klub (Porokoirakerho) renhyrde-anlægstest og hyrdnings-konkurrencer på rener. Det er for alle interesserede - både dem der til daglig arbejder med rener og for almindelige hundeejere, der gerne vil have deres hund testet. Ved testen bedømmes følgende: 1) førerens kontrol over hunden inden hyrdningen begynder, 2) hvordan hunden begynder at hyrde og samle renerne, 3) om hunden hyrder eller jager, 4) frekvens og kvalitet af hundens gøen, 5) afstand til renerne, 6) førerens kontrol over hunden under hyrdningen, 7) hundens evne til at slutte med at hyrde når føreren giver besked, 8) hvor hurtigt hunden er afslappet efter hyrdningen, 9) samarbejde mellem hund og fører, 10) hundens selvstændighed og evne til at tage ansvar under hyrdningen, 11) hundens fysiske kondition.

En gang vandt en byhund, som aldrig havde set rener før konkurrencen. Dette overraskede rensdyrholderne, men forklaringer er nok at den havde hyrdeinstinkt og et meget godt samarbejde med dens ejer.

Hyrkning i Danmark

I Danmark har vi næsten kun mulighed for at hyrde på får. Det er ikke alle de finske hyrdehunde, der bliver tændt lige meget på fårene, men de hyrdedage vi har haft i løbet af de sidste par år viser, at det er en god måde at aktivere sin hund på. Det er vigtigt at den finske hyrdehund ikke bliver sat til at hyrde på samme måde som en border collie. En finsk hyrdehund er en samler og en driver – den henter ikke dyrene tilbage til føreren. Vi vil senere skrive mere om hyrkning i Danmark, når det nystiftede hyrdeudvalg i Spidshundeklubben er kommet i gang med sit arbejde.

Hundesport

Den finske hyrdehund har mange egenskaber der kan gøre den til en god brugshund, hvis man finder den rigtige vej ind til hunden. Den er selvstændig, lærevillig, arbejdsvillig og har en utrolig god hukommelse for både godt og skidt. Det kræver fantasi at træne en finsk hyrdehund. Man skal hele tiden være fleksibel og tænke i nye baner. Træningen skal være venlig og uden straf. Og frem for alt skal man give hunden tid til at blive moden, hvilket den typisk er ved treårsalderen. Med de rigtige udfordringer er den finske hyrdehund utrættelig, hvorimod den hurtigt mister interessen hvis den finder træningen uinspireret.

Mange har rigtig gode erfaringer med at bruge klikke ved træning af finsk hyrdehund, men det kan godt kræve lidt tålmodighed at få indlært klikkeren. De fleste hunde synes at godbidder er en fremragende belønning. Hvis man derimod vil bruge bold og lignende som belønning, skal det indlæres. Man kan også bruge hundens glæde ved at løbe, så man ved afslutning af en øvelse løber en lille tur med hunden, eller man ved afslutning af en træningsseance cykler en tur men den.

Spor

Den finske hyrdehund har stor glæde ved at gå spor. Og det er uanset om det er på menneskefærd eller vildt. Her har den brug for sine evner for at lede vildfarne rener op. Den finske hyrdehund har som de fleste spidshunde et højt søg. Den kombinerer de forskellige måder at tage fært på, ved både at gå med næsen i jordhøjde samt stoppe op af og til for også at søge fært i luften. For den uerfarne hundefører kan det se ud som hunden bare "går skovtur" og ikke arbejder, men det gør den. Desuden er det en race der i sit hyrdearbejde holder øje med omgivelserne for at se om der er bjørne, ulv eller andet, så den vil også bruge tid på at orientere sig med synet.

Ønsker man et dybt søg bør man træne en del på det dette i grundtræningen, men samtidig give hunden lov til at bruge det spormønstre som den er forprogrammeret til, for at bibeholde sporglæden.

Redning

I racens hjemland er der en hel del der bruger den finske hyrdehund som redningshund. I Danmark er der nogle få. Arbejdet som redningshund består af mange forskellige søgeopgaver, så det passer til racens behov for variation. I redningshundearbejdet er det vigtigt at hunden kan løse opgaver på egen pote. Den skal være lydige og reagere på førerens anvisninger. Den skal kunne arbejde på lang afstand fra føreren. Den skal være modig og kunne færdes på usikkert underlag og i højderne. Den skal kunne disponere sine

kræfter og være udholdende, når den arbejder og kunne slappe af, når der er mulighed for det. Den skal kunne arbejde koncentreret på trods af støj og aktivitet omkring den. Alt dette er egenskaber den finske hyrdehund har fra sit arbejde med selvstændigt at lede rener op, færdes på snescooter og i helikopterstøj og i øvrigt kunne arbejde solen sort.

Agility

Agility er en meget varieret træningsform og passer dermed godt til den finske hyrdehund. Der sker rigtig meget på kort tid så hunden har brug for sin evne for at tænke hurtigt og være forudseende. Det er også vigtigt at føreren kan dirigere sin hund på afstand. Hundens smidighed og lethed i bevægelserne er også en stor fordel i agility.

Lydighed

En finsk hyrdehund skal lydighedstrænes med variation, vedholdenhed og venlighed. Man kan ikke gentage øvelserne i det uendelige og arbejde på at finpudse dem igen og igen. Når en finsk hyrdehund har

prøvet en bestemt øvelse nogle få gange vil den gerne i gang med noget nyt. Derfor er det vigtigt at finde variationen frem i træningen. Den lærer utrolig hurtigt når man har fundet frem til den rigtige træningsmetode. Indtil man har fundet den rigtige knap at trykke på, kræver det vedholdenhed at blive ved med at udtænke nye metoder til indlæring. Den finske hyrdehund kræver også at man er venlig i sin behandling af den under træningen. Har den tillid til sin fører er den meget samarbejdsvillig. Enhver uretfærdighed og dårlig oplevelse husker den i MEGET lang tid og den bliver usamarbejdsvillig.

De største udfordringer i lydighedstræningen er de øvelser, hvor hunden skal tage noget i munden: apportering og feltsøgning. Apportering er ikke en egenskab den bruger i sit hyrdearbejde, så det kræver hård træning at få det indlært. Her er klikkeren et godt hjælpemiddel.

Rally lydighed er en form for lydighedstræning der passer godt til den finske hyrdehund. Der er tilpas stor variation i øvelserne og det er ikke til at forudse hvilken rækkefølge øvelserne kommer i.

Nordisk samarbejde

Når vi har en race med lille udbredelse, er det vigtigt med samarbejde hen over landegrænserne, Og specielt med racens hjemland. Det er vigtigt at avlsarbejdet følger samme retningslinjer, så racen ikke splittes i nationale varianter. Vi er nødt til at sikre en tilstrækkelig genetisk variation i racen samt bevare racens brugsegenskaber og gode sundhed. Det gør vi bedst i samarbejde med de øvrige nordiske lande, som har de fleste hunde af denne race. Vi har heldigvis utrolig gode relationer til både Sverige, Norge og Finland. De er altid hjælpsomme, når jeg eller andre har spørgsmål angående vor dejlige race. Det er simpelthen guld værd! Vi må i fællesskab værne om den kulturskat den finske hyrdehund er!

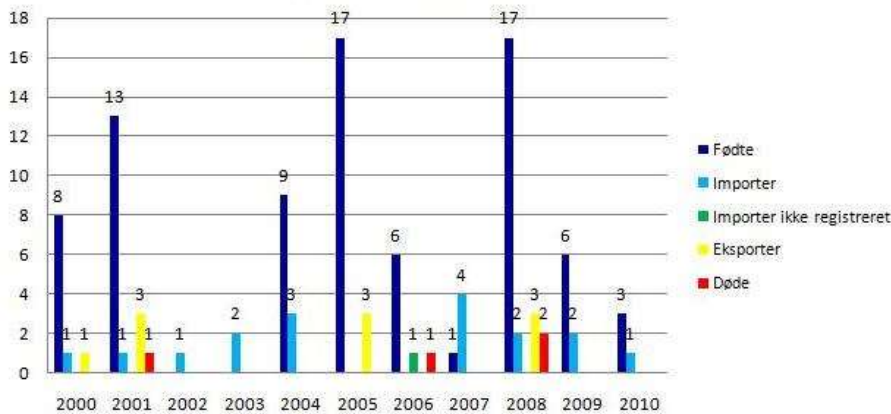
10 års status

Antal fødte, importere, eksportere

Jeg har valgt at lave en status over, hvor mange finske hyrdehunde, der er i landet året 2010. Se på grafen nedenfor. Der er i oktober måned flyttet en hanhund tilbage til Danmark fra Norge, så nu er tallet oppe på **80** stk. finske hyrdehunde!

Registreringer 2000-2010

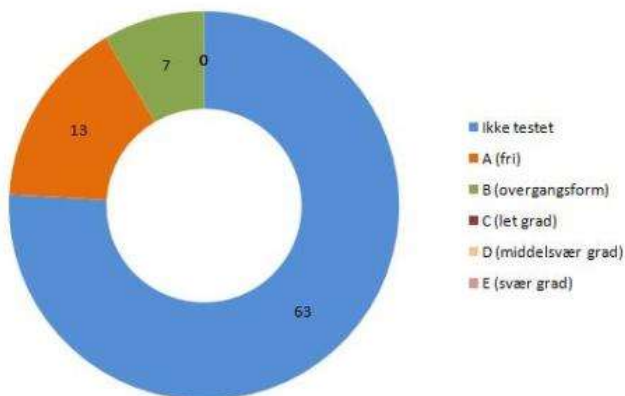
Sundhed

Den finske hyrdehund er en sund race. Nedenunder er der en kort gennemgang af de sygdomme vor race kan få.

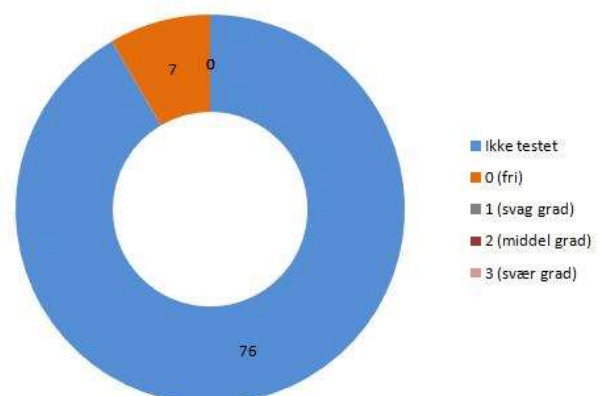
HD (hofteledsdysplasi)

Der er gennem de sidste 10 år kun blevet fotograferet 20 hunde. Status på disse hunde fordeler sig på følgende måde: 13 havde **A** hofter og 7 **B** hofter.

HD fotografering 2000-2010

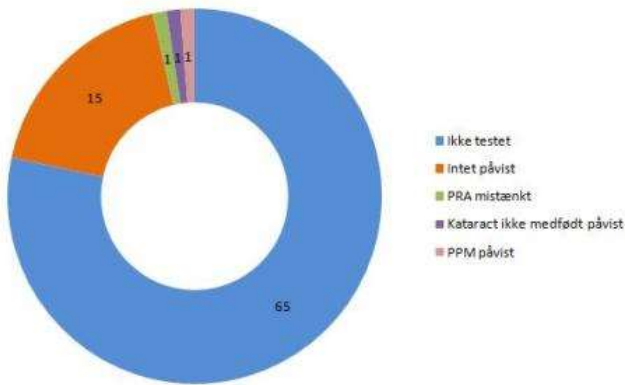
AD fotografering 2000-2010

AD (albueledsdysplasi)

Her er kun 7 blevet testet og de havde alle status 0, som vil sige at de var **fri** for denne sygdom.

Øjenlysning 2000-2010

Øjensygdomme

Øjensygdommen PRA (Progressiv retina atrofi) er der 16 som er blevet lyst for. 15 stk. havde fine øjne og kun en var der mistanke om PRA. Kun én hund havde kataract ikke medfødt og én havde påvist PPM (persisterende pupilmembran). For sygdomme PRA er det meget forskelligt, hvornår denne sygdom kommer til udtryk hos en race. For vor race gælder det, at den er ca. 3 år gammel. Prcd-Pra (progressive rodcone degeneration - Progressive Retinal Atrophy) er en anden type af PRA. Det har været muligt fra år 2006 at DNA teste hundene for denne sygdom. Jeg er i gang med at indsamle resultater for denne sygdom, men er desværre ikke færdig endnu.

Det er altid en god ide at spørge om forældrerens HD og PRA status inden man vælger hvalpen.

Afrunding

Det har været en spændende rejse at skulle fortælle om denne fantastiske race. Jeg håber meget, at I har nydt det.

Mange Lapinporokoira Hilsner
Racerepræsentant for finsk hyrdehund
Katja Jerichau

Kilder:

Ilari Karlsson, som har været Racerepræsentant & Avelsråd i Svenske Lapphund klubben
Beate Johannesen racerepræsentant i Sverige og vor levende hundedatabase!
Olof T. Johansson renholder i det svenske lappland. Ejer af renhunden Bartjan Tjirr
Magne Hagoms renholder og som har renhunden Njarga Tuva-Snirr
Noter fra RAS symposium 2009
Hundeweb

